

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: DUMINEC'A.

PRETIULU ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungari'a:
Pe unu anu 5 fl.—cr., pe 1/2 anu 2 fl. 50 cr.
Pentru Romani'a si strainetate:
Pe unu anu 14 fr., pe jumetate anu 7 franci.

PRETIULU INSERTIUNILORU:

Pentru publicatiunile de trei ori ce contienn
cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.;
si mai sus 5 fl v. a.

Correspondentiele sê se adreseze Redactiunei

„BISERIC'A si SCÓL'A.“

Èr banii de prenumeratiune la
TIPOGRAFIA DIECESANA in ARAD.

Sêmntiul de pietate crestinésca.

Viéti'a si desvoltarea omului este pendentă de anumite conditiuni. Acestea sunt: 1) fizice-materiale, 2) intelectuale, si 3) morale.

Conditiiunile fizice-materiale sunt: mancarea, imbracamintea si locuintia.

Conditiiunile intelectuale sunt: o suma cât mai mare de cunoscintie, placerea si zelulu de a-ne inmultí dilnic aceste cunoscintie prin unu studiu nentreruptu teoreticu si practic, si capacitatea si placerea de a pune in aplicare aceste cunoscintie in folosulu nostru si in folosulu societătii, carei'a apartiênem.

Conditiiunile morale ale vietii sunt: capacitatea de a cunósce binele si a scí, se distingem binele de reu intre tóte imprejurările vietii, placerea si capacitatea de a-ne poté ferí de reu si a face binele, si mai presus de acestea placerea si capacitatea de a-ne sêmntí si a fi faprice stepani preste noi insine intre tóte imprejurările vietii.

Si fiind viéti'a si desvoltarea omului pendentă si legata de tóte aceste conditiuni, este naturalu, ca numai potêndu cascigá si potêndu avé omulu la dispositiune in mesura corespundietória, tóte aceste conditiuni, se póte sêmntí pre sene multiemitu si fericitu, ér in casulu contrariu este nemultiemitu, nefericitu.

Constatand acést'a privim la ómeni si la popóre; si gasim ca aprópe in totu momentulu i-lipsește omului câte ceva din aceste conditiuni de viéti'a si desvoltare; ér acést'a lipsa i-conturba multiemirea, dupa carea insetéza bietulu omu cu unu doru nesatiosu pre acestu pamentu.

Constatand faptulu acest'a realu, vediutu si sêmntitu, si privind asupra vietii omului si popórelor, — aflâm, ca aprópe in fiecare momentu i-lipsește omului câte cev'a din aceste conditiuni de viéti'a, ér acést'a lipsa i-conturba liniscea si multiemirea. Si ómenii si popórele se deosebescu unele de

altele prin impressiunea, pre carea o-face asupra lor clim'a, educatiunea, starea, ocupatiunea, dorintiele, aspiratiunile si altele. In o dorintia inse convinu cu totii; ér acést'a dorintia este dorulu nesatiosu, pre carele lu-aflâm in internulu fiecarui omu dupa buna stare si fericire.

In faci'a si in consciinti'a acestui doru nesatiosu, de carele este condusu fiecare omu dupa buna stare si fericire, privind asupra pamentului, pre carele locuim, — aflâm, ca pamentulu producé pre suprafaci'a lui multime de bunatâti, ér in internulu lui contiêne o multime mare de alte bogatii. Si atât bunurile, cari crescú pre pamêntu, cât si cele depuse in sínulu pamêntului nu au alta menitiune, decât a inlesni omului viéti'a, de a-i dá tóte acele conditiuni de viéti'a, dela cari este pendentă viéti'a si desvoltarea, buna starea si fericirea omului.

Este deci faptu realu, vediutu si sêmntitu, ca omulu posede unu doru nesatiosu dupa buna stare si fericire; ér pamêntulu i-ofere tóte conditiunile, de cari are omulu lipsa pentru viéti'a, desvoltare, multiemire si fericire. Cu tóte acestea, din ceea ce numim multiemire si fericire, aflâm mai putiênen in lume, ér ceea ce intêlnim mai des in acést'a lume, este nemultiemirea si nefericirea, asia încât pentru omu lumea se pare, ca este mai multu o vale a plangerii, decât ceea ce este, si trebuie se fia in adevèru o gradina frumósă, in carea fiecare din noi se-si póta intemeiá si realisá o buna stare si fericire vremelnica si vecinica.

In faci'a faptului acestui'a, este naturalu, cá se-ne întrebâm, ca de unde provine atât'a nemultiemire si nefericire la ómeni si la popóre, si care este caus'a si causele, din cari isvoresce atât'a nemultiemire pentru ómeni si popóre?

Cá se putem respunde la acést'a întrebare, — privind asupra societătii omenesci aflâm, ca in mesura mai mare, seau mai mica, fiecare omu, fia elu

de ori ce stare si pozitiune, are câte o lipsa, si in urmare si unu motivu de a-se plange.

Seracul se plange, ca n'are cele trebuintóse pentru traiulu vietii, bogatulu se plange, ca nu are de ajuns, invetiátulu, ca ideile sale nu si-le póte realisa, precum doresce, ér omulu bunu adesea se plange, ca nu este considerat, si altii lu-ieau pre dinainte.

Si rezultatulu este, ca toti spunu, ca au motive de plangere si de plansóre.

Judecand inse cu deplina obiectivitate asupra acestor motive de plansóre, aflám, cà ele propriamente nu sunt in adeveru motive, ci mai mult pre-eceste, sub masc'a caror'a se ascunde o negligentia, seau chiar o vina, unu pecatu, si anume pecatulu universalu al omului, cà conditiunile de viétia si desvoltare omulu in cele mai multe casuri nu le privesce de ceea ce sunt: de mijlóce si factori pentru ajungerea scopului supremu al vietii omenesci, ci de scopu al vietii.

Fericirea vremelnica si vecinica, dupa carea propriamente insetéza omulu, evangeli'a o esprima prin terminulu „viéti'a de veci;“ ér viéti'a de veci o esprima Domnulu in vecinicile cuvinte: „acést'a este viéti'a de veci a-Te cunosce pre Tine, Unulu Adeveratulu Dumnedieu si pre Isus Christosu, pre Carele l'ai tramis.“

In urmare, precum este viéti'a omenésca legata si pendentá de conditiunile de viéti'a amintite mai sus: tocma asia este legata si pendentá de o putere conducetória, de unu monarchu spiritulu internu, carele se-lu conduca, si dirigeze intru a-si cascigá in mesura corespundietória conditiunile de viéti'a si a-se scí folosí de ele pentru a poté ajunge scopulu suprem al vietii, scopulu, pentru carele propriamente traiesce omulu pre acestu pamentu.

Puterea conducetória, monarchulu spiritualu internu al intregii vietii omenesci consiste: intru a-ne semá in fiecare momentu si in tóte actiunile nóstre dependenti de scopulu supremu al vietii, si intréga fiinti'a si activitatea nóstra se-o punem in servitiulu a acestui scopu.

Conditiunile de viéti'a fisice-materiale, intelectuale si morale, dupa a caror cascigare se lupta, si se trudesce omulu in decursulu intregii sale vietii, nu sunt scopulu vietii, ci mijlóce pentru ajungerea altui scopu mai inaltu, a scopului supremu al vietii.

Si deci asupra multiemirei, seau nemultiemirei, in carea se gasesce omulu in acésta viéti'a este decidietória numai o singura imprejurare, si anume: modulu, cum decide, si ce crede, si sênte omulu, despre starea si missiunea, pre carea are el se-o realizeze pre acestu pamentu.

Cu acésta intrebare s'a ocupat omulu nentre-rupt, de când a inceput se cugete si pana in diu'a de astadi; dar omul cá atare, omulu singur de sene

n'a potut se-i dea acestei intrebári o solutiune nimerita. Dovéda despre acésta neputintia a omului de a-se cunósce pre sene si scopulu, pentru carele traiesce pre acestu pamentu, ne sunt multele retaciri, in cari au cadit religiunile pagane cu principiile lor de viéti'a si moralitate cu totului streine de natur'a omului.

In faci'a intunerecului celui mare, care a dominat multime de veacuri lumea vechia pagána chiar asupra ideii si scopului, pentru carele traiesce omulu pre acestu pamentu, — a trebuit se se faca lumina asupra acestei intrebári cardinale a vietii prin insasi acea Fiintia pré inalta, Carea a creat Universulu, si a dat omului viéti'a si esistentia pre acestu pamentu.

A trebuit se se validiteze principulu, ca nu se cunósce pre sene si scopulu, pentru carele traiesce faptur'a si omulu creatu, ci trebuie se-i arete, si se-i descopere, acestu scopu insusi Creatoriulu.

Si descoperirea dumnedieésca a resoltit acésta intrebare cardinale a vietii intr'o forma nu numai usióra, dar in acelasi timp intr'o forma, pre carea istori'a popórelor si istori'a desvoltárii bisericeii crestins ni-o a dovedit, ca corespunde pre deplin cu natur'a omului.

Omulu este faptura creata de Domnulu, carea in calitátele sale spirituale pórtá tipulu lui Dumnedieu, cu missiunea si scopulu, cá in viéti'a si activitatea s'a de pre acest pament punénd in aplicare aceste puteri spirituale se se inaltie la perfectiune si asemanare cu Dumnedieu, ér prin acést'a se obtiêna fericire vremelnica si vecinica.

Este lunga, grea si anevoiósa calea, pre carea trebuie se-o faca omulu in mersulu seu spre acestu scopu supremu al vietii, dar plecand pre acésta cale, viéti'a si desvoltarea nóstra este normala, scim, si ne deprindem mergend pre acésta cale, a-ne cascigá in mesura corespundietória conditiunile de viéti'a si a-le folosí cá mijloce, si factori, cari ne conduc cu sigurantia la scopulu suprem al vietii: la perfectiune si fericire; ér pentru cá se póta face omulu cu succesu acésta cale, are trebuintia a-si pune intrég'a s'a fiintia in servitiulu scopului, pentru carele traiesce pre acestu pamentu si a-se folosí in acésta cale de mijlócele, pre cari i-le-aretat Domnulu: doctrin'a, cultul si disciplin'a. Intru a face din noi unu organu in servitiulu scopului, pentru carele traim si a-ne cascigá conditiunile de viéti'a, aplicand spre acestu scopu mijlocele date noue de Domnulu: doctrin'a, cultul si disciplin'a, in cari consiste sêntiulu de pietate crestinesca, si respective puterea conducetória, stepanulu spiritualu internu, care conduce, si dirigéza intrég'a nóstra viéti'a.

Din Stistv'a Eppului Grigorie Romnic.

1749.

[Continuare la Nr. 48]

Iara diminéti'a la vremea cântării, mai 'nainte de a se face diua sevêrsind polonosnitia¹⁾ aceste se gandesca cu cucernicia, cumca Domnul nostru la mediul noptii a mers la patima de buna voia si in gradina (Getsimani) cu nevointia erá rugandu-se cu deadinsul intracestu chip, cât i-i curgea sudorile ca nisce picaturi de sânge ce pica pe pamânt, si cum acolo s'au prins de ostasi si mai antâiu la An'a ca pre un talharius legându-l l'au dus si acolo ce feliu de ponoshuri, de defaimari de scui-piri si bâtai si ocară de voie au rabdat, cá pre noi din legaturile pecatului si de munc'a si cazna diavolului sa ne mântuiesca.

Si sevêrsind utreni'a cu deadinsul cu umilintia sa gândesca, cum: Domnul cu mare defaimare dela An'a sa dus la Caiafa si acolo ce feliu de ispitiri si munci cumplite, palme peste obraz, scui-piri si batjocorituri si lovituri far'de mila, dela mediul noptii pana diminéti'a pentru pecatele nostre de (buna) voia au suferit.

Si dupa utrenia la sfersitul lui pervicias (óra intaia) cu cucernicia sa gândesca: cum Mantuitorul nostru la ciasul cel dintâiu din di au fost dus dela Caiafa la judecata in divan la Pilat fiind acolo ca om facatoriu de rele facatoriul a tóta lumea judecat, cum acolo judecatoriul atóta lumea de cei fara lege si de mai marii jidovilor fiind batjocorit si de judecatoriul cel nedrept sa osândit.

Si seversind tretii cias (óra treia) in vreme (la timp) cu cucernicia intru umilinti'a inimei cu deadinsul sa gândesca: cum Mantuitorul nostru la ciasul al treilea din di a fost judecat de Pilat si ce feliu de batjocorituri si bâtai rele si lovituri nenumerate (acolo a rabdat) si dupa aceste fara de mila a fost legat de stêlpul cel de marmore si i-au pus in cap cununa de spini ghimposi si alte munci nesuferite au rabdat ca sa ne slobodiesca pre noi de muncitoriul diavol. Iara catra aceste cu cuviintia este sa cugete si acést'a: cum s-tul Duchu al 3-le cias din di s'au pogorit in limbi de foc preste apostolii cei ce erá intru rugaciune si i-au luminat pre aceia; si acésta cugetând cu tóta inim'a sa se róge lui Ddiu ca sa-i deie si lui s-tul Duch precum si sfintilor apostoli, spre luminarea intielepciunei cei duhovnicesci si ca cu vrednicia se sevêrsiesca dumnedieesca slujba, care i-i este pusa inainte.

Iara servêrsind siesticias (óra 6-a) cu umilintia sa gândesca: cum Mantuitorul nostru la al sjeselea cias din di crucea sa purtând a fost dus la

¹⁾ Diminétia pe timpul rugaciunei numite polonosnitia-mezonoptica, rugaciune de medinl noptii, ce are preotul a le face, sa mediteze cum s. c. l. (vedi Ceaslovul).

restignire si cum fara mila cu patru pirone pre cruce fu restignit (in Golgota) in mijlocul a doi talhari si cum ostasii au impartit hainele sale lorusi si cum trecatorii il batjocoreau pre dinsul si cum talhariul cel spânzurat de a steng'a lui i-lu hulua si cum sa facut intunec preste tot pamântul. Si siesticias sevêrsindu-l (când se cetesce ciasul al nóualea) [la óra 9-a] asiderea prin tóta temerea de Ddiu cu socotintia sagandesca: cum Mantuitorul nostru dorind de mantuirea neamului omenesc pre cruce atârând au strigat dicând. Mi-sete si cum a fost adapat cu otiet amestecat cu fiare si cum prea sfânt sufletul seu l'au dat in mânilor lui Ddiu Tatal, si cum tôte temeliile pamântului s'au clatit, pietrile s'au defacut, mortii din mormenturi s'au sculat si cum unul din ostasi cu suliti'a cost'a lui au impuns si indata au iesit sânge si apa.

Éra aceste ce s'au pomenit pre scurt si altemantuitoire patimi ale Domnului cu umilintia si cu osárdie cugetându-le si intru sfarmarea inimei, éradeva fi cu patintia si cu lacrimi sa sevêrsiescu rugaciunile celea rônduite (adeca) ciasurile si macar de nu va fi liturgia²⁾ dar tot sa multiamesca cu osardie Mantuitorului pentru aceste feliuri de patimi care le-a suferit de buna voie pentru noi ca sa ne slobodiesca din munc'a diavolului. Si pentru versarea preacuratului sânge, prin carele ne-au rescumperat din blestemul legii, si pentru mórtea care a daruit viétia, prin care a inviét neamul omenesc, carele murise prin pecat; si sa se róge cu deadinsul cu inima smerita, ca pentru tôte aceste faceri de bine ale sale, prin carele au facut bine neamului omenesc, sa-i deie si lui darul iertarii de peccate si ca cu vrednicia sa aduca jertfa cea fara de sânge, si fara de osânda sa se impartasiesca sfintelor lui Taine.

Éra de se vá leveni preotul spre lucrurile celea sufletesci care sunt de folosu mantuirei omului, adeca, nu va bagá seama de chiamarea celor bolnavi, séu de acelor sanatosi séu nu va merge (sa pricestuésca pre cineva din cei bolnavi séu sa boteze si vremea ddiescii slujbe pripind va fi silit a-si lasá pravila — nu gresiesce numai dupa dumnedieesca slujba (Liturgia) tote ce au lasat (a fara) se seversiesca, éra molitvele pri-

²⁾ Când se cetesc adeca numai psalmii, ce se dic inchipitori, adeca Tipici séu Obednitia. (Vedi liturgierul edat de s. sinod al României 1887) Tot acolo se afla un pasiagiu ce lipsesce din Stistva cu totul, dar nu cred ca ar fi o interpolare din hiperzel ci e mai verosimil ca a ramas afara din gresial'a tipografului din exemplariul tiparit la 1749. Acest pasagiu e urmatoriul: „Éra déca preotul si diaconul séu altcineva, care se gatesce catra impartasire, pravila bisericeii ce s'a dis mai sus, si cuvinciós'a pregatire pentru dieesca impartasire, din buna voie, din lene séu din nepurtare de grigia o va lasá cu totul, séu numai o parte din trins'a de mórte va gresi.

cestaniei fara sminteala se le cetésca inaintea sfintei Liturgii.³⁾

Dreptacea si cei ce vor vré se se pricestuésca cu s-tele Taini datori sunt sa implinésca cu tot sufletul laud'a bisericeii (cantarile) si pravila cea catra S. pricestanie, si se se nevoiesca intru cugetarea patimilor Domnului. De nu voru sci carte atunci se cade preotilor séu diaconilor séu clericilor sa invetie⁴⁾ pre aceia spre mai mare pohta spre dragostea Domnului.

Éra ceia vor pote se cetesca scripturile si vor fi nebagatori de seama pentru pravila bisericeii si far de sfarmare din inima care se vor tiené intru sine maretii, de vor fi din partea fie-carui'a din cei mai mari si vor indrasni a-se apropiá catra acésta infricosiatá Taina se-i oprésca dela acést'a; si preotul ca un parinte duhovnicesc se-l intrebe si se-l osebéscá de cele sfinte atunce, pana ce se va indreptá, macar cine ar fi, si cu socotinti'a ceea ce este detoriu se o deie ca infricosiat lucru este a cadea in man'a Domnului Dumnedieului celui viu, ca se nu-i fie a mancá trupul si (abé) sangele Domnului nostru Isus Christos spre judecata si spre osánda.

Preotul si diaconul spre slugirea dumnediescii Liturgii este dator se fie curat, pre cum trupul asia si cu sufletul, pentruca precum este trupul curat asia se cade a avé si pre dinsul odajdii curate si bune (adeca nespate, nesfari-mate) éra de vor fi forte vechi séu stricate si preotul va indrasni a sluji cu dinsele pecatu de morte gresiesce, pentruca defaima pre Christos Dumnedieu carele este cu adeverat in pré curatele sale Taine. Dreptaceea cu totul sunt datori preotii se se nevoiésca macar de vor fii si seraci⁵⁾ dar s-tele odajdii se fie curate si frumosiele.

³⁾ Acest punct, bag seama éra din gresial'a tipografului — a devenit nentielegibil si dupa parerea mea are intielesul: Déca preotul este ocupat cu afaceri spirituale in popor la vii ori la morbosii, cari reclama mangaieri grabnice si impartasire cu S-tele Taine ce nu se pot aména, atunci preotul va intrelasá rugaciunile si meditatiunile de mai sus nainte de servirea S-tei liturgii, si nu va gresi, dar rugaciunile nainte de impartasire negresit se le cetésca. Tot acest punct a de-veresce ca pasagiul citat din liturgierul s-tului sinod a trebuit se fie si in originalul manuscris al Stistvei.

⁴⁾ Se le cetésca poporului ca el se se indemne la mai multa dragoste catra Domnul. — Pre cei maretii, cari de si sciú carte, nesocotesc ordinatiunile bisericeii se-i oprésca dela st-a cuminecatura scl.

⁵⁾ Desi vor fi vestmintele odajdiile din materii simple (serace) se fie nerupte curate si frumosiele. Datorinti'a preotului deci este se staruésca ca biserica se fie provediuta cu vestminte conform ritului, si acelea se se pastreze in stare buna si curatienie.

In câte locuri sa intempla ca Biserica n'are numai câte un felon ori epitrohail póte (din stofa négra) si cu

Catra acésta perul capului se-si pieptene, facia si gura se-si spele, unghiile se si le taie, intracestasi chip se aiba pentru cinstea Dumnediescilor Taini, ca si ómenii cei ce vor cautá spre dinsul si carei ii vor sarutá mana se nu se scárbéscá.⁶⁾

Deci bine face fiesce cine, carele va se se pricestuésca, de si va curati dintii, si-si va spalá gur'a de séra, ca se nu pice in gátlej ceva din apa dimineti'a (când isi va spalá gur'a) si va fi zaticnéla a luji séu a-se pricestuá cineva, éra macar si dimineti'a se-si spele gura numai cu paza ca se nu inghitia nici o picatura din apa si fara indoiala se slujésca.

C. Lazar,
preot.

(Va urmá.)

Despre cele mai insemnate liturgiei ale bisericeii orientale, mai alesu cu privire la cele-ce-su intrebuintiate in timpul de fatia in biserica ortodoxa.

Liturgi'a chiamatilor. Acésta incede cu „Bine-cuvéntarea s. treimi“ si se finesce cu intonarea diaconului: „Cáti sunteti chiamati, esiti.“ Partile ei cele mai insemnate sunt:

1. Bine-cuvéntarea s. treimi si ectenia cea mare.

Dicéndu diaconul „Bine-cuventa stapané,“ incede preotul liturgi'a cu prémarirea s. treimi, anuntiandu, cá si Ioanu botezatoriul imperati'a lui Dumnedieu. Elu i-lu prémaresce pe Dumnedieu in treime si nu in unime, caci prin incarnarea lui Dumnedieu, care chiar la plinirea liturgiei ni se face vederata, am devenitu la cunoscenti'a chiara, cumca Dumnedieu este in trei fetie, elu incede cu prémarirea imperatiei lui Dumnedieu, caci de ea trebuie se ne fie aminte mai de alesu. La acésta binecu-

acést'a se seversiesc tóte functiunile pana ce mai este o bucata din trinsele. Negligenti'a preotului in locuri de aceste e neexcusabila pentru ca ori cât de seraca se fie Biserica, se póte ajutorá cu colecte, apeland la darnicia crestinilor piosi si preotul póte provedé Biserica cu celea mai trebuinciose dupa cuviintia. S-ta servire pre-tinde ca se se deosebésca chiar si in forma sa esterna in infacisire priu vase, vestminte si alte necesarii frumóse.

⁶⁾ Presentarea preotului in biserica pentru servire santa trebue ca se se reflectéza si in esteriorul seu, in îmbracamintele sale. Ar gresi cineva când ar servi ori ce functiune sacra in Biserica fara reverenda, dar liturgia a o servi fara acest vestmint preotiesc, fie preotul ori cât de serac este sacrilegiu. Despre curatienie estetica a preotului când servesce nime nu se mai inoiesce astadi, cu tóte ca sunt ómeni cari se negliga insisi pre-sine chiar si in postulatele curatieniei si a buneii cuviintie.

ventare respunde chorul „Amin,“ adeca „asia se fia.“¹⁾

Cum scimu, liturgi'a se face in amintirea patimelor si a mortii lui Isusu; pe langa aceea este ea inse si rugaciune de mijlocire si de cerere, de aceea si intoneza acuma diaconul ectenia cea mare.²⁾ Rugaciunea acesta, care ne invatia, in ce stare sufletesca trebuie se fimu, cand ne rugamu, pentru cine se ne rugamu si ce anume se ceremu de la Domnul,³⁾ i-si are radecin'a in fiinti'a bisericeii in-sa-si, ca a corpului misticu, carele i-i impreuna pre toti membrii prin Spiritul santu in Isusu Christosu, capul seu, cat si in demandul respicatu alu apostolului (I. Tim. 2. 1.) si provine in tote liturgiile orientale, de-si nu la tote in acela-si locu. Dupa fie-care cerere a diaconului respunde poporul cu cuvintele Cananencei: „D o m n e m i l u i e s c e.“ Ectenia acesta o inchiaia preotul cu ecfonitul: „Ca tie ti-se cuvine tota marirea, onorea . . . , intarindu speranti'a nostra in Dumnedieu si indemnandu-ne a-lu premari pre Dumnedieu, datatoriul nostru de bine, cu tota sinceritatea.

2. Cele doue antifone prime si rugaciunea :

„Unule nascutu . . .“

Dupa ectenia cea mare se canta antifonul intaielea: „Bine este a marturisi Dom-

¹⁾ Intrebuintiarea cuventului „Amin“ dupa binecuventare e stravechia. Asia cetimu acuma la Neemie c. 8. v. 5: „Si Esra deschisa cartea inaintea a totu poporul . . . si binecuventa pre Iehova Dumnedieu celu mare, si totu poporul respunse: Aminu, Aminu.

²⁾ Cuvantul ectenia vine ἐκτενής, intinsu prelungitu, asiduu, insemna deci dupa etimologia o rugaciune lunga, asidua, propusa cu zelu. Dupa cuprinsu este ea o rugaciune de cerere pentru tota biserice'a, pentru binele celu timporalu si eternu alu tuturor omenilor. Ea se chiama si συνάπτῃ. legatura, unire, caci unescu intr'o rugaciune mai multe cereri. Se mai numescu ecteniile εἰρηνικαί, caci incepu totu-deuna cu „ἐν εἰρήνῃ (cu pace)“ si cuprindu mai alesu cererea pentru pace; in urma διακονικαί, pentru-ca le dicu diaconii. Ectenia dupa binecuventare se numescu cea mare ἡ μεγάλη, (la Iacovu se numescu ea ἡ καθολικὴ cuventare se numescu cea mare, συναπτῆ) din cauza cuprinsului celui avuta si spre deosebirea de cea mica, ἡ μικρά.

³⁾ Die grosse Ektenie oder das ausführliche Gebet begreift Alles, wofür wir als verständige Christen zu beten haben. Es fängt mit der Bitte um den Frieden von oben und unser Selenheil an . . . und endet mit der Anrufung der allerheiligsten Jungfrau und semtlichen Heiligen. Was kann rührender sein als die Fürbitte für die Schiffenden Reisenden, Kranken . . . ? Auch nicht ein menschliches Uebel bleibt hier dem Auge der barmherzigen Kiche verborgen. Selbst die unsichtbare Welt hat Theil an ihrer allumfassenden Liebe, wann sie für alle früher entschlafenen Väter und die hier schlummernden . . . bittet. (Murawiew, o c. pag. 13). Ectenia fundata in fiintia bisericeii si in demandul respicatu alu apostolului si-a luat-o biserica in cultul seu chiar dela incepturile sale, ce se vede din cartile scriitorilor vechi (Iustinu, apol. 1. c. 63; Tertulianu, apologeticul c. 18) catu si din liturgiile crestine vechie.

nului . . .“ Antifonele suntu versuri culesse din psalmi si alte cantari biblice si se canta pe schimbate de amendoue chorumile. La antifonul antaielea se canta dupa fie-care versu: „Pentru rugaciunile Nascetorei de Dumnedieu, Mantuitoriule, mantuiiesce-ne.“ In timpul acest'a dice preotul cu voce submisa rugaciunea D o m n e, Dumnedieu nostru, a carui imperatie este neasemenata . . . implorandu dela Domnul char si indurare pentru toti. Finindu cantaretii primul antifonu, diaconul dice ectenia cea mica, provocandu-i pre credinciosi la finea ei a-sededa cu totul lui Christosu Dumnedieu. Dicendu apoi preotul ecfonitul, chorul canta antifonul alu doilea: „Domnul s'a imperatitu, intru decores'a imbracatu . . . Deci „Marire“ . . . si „acum“ si inmul: „Unule nascutu, cuvinte al lui Dumnedieu“ . . . Imnul din urma ne arata vederatu, ca Isusu Christosu este fiul lui Dumnedieu, un'a din persoanele s. treimi, de aceea-si marire cu parintele si cu Spiritul santu. Elu ne dice lamuritu, ce ne indica numai in scurtu versurile antifonice.

In dilele invierii, in tote dilele ale cinci-diecimii si la unele serbatori se canta in modul antifonelor,⁵⁾ in locul celor doue antifone prime, psalmii 102 si 145, cari psalmi se numescu tipici, pentru-ca ne inchipuiescu intruparea lui Chistosu precum si fruptele reversate prin ea.

In timpul cantarii antifonului alu doilea dice preotul rugaciunea: „D o m n e, Dumnedieu nostru, mantuiiesce poporul teu . . .“ in care se roga pentru binecuventarea poporului, scutirea bisericeii si santirea celor-ce iubescu decorea casei lui.

3. Antifonul alu treilea⁶⁾ si intrarea cea mica.

Dupa „Unule-nascutu . . .“ desceptandu-se mai intaiu luarea a minte a celor de fatia cu o ectenia mica si cu ecfonitul preotului: „Ca bun si iubitoriu de omeni esti . . .“ se canta antifonul alu treilea. Acest'a ne insufletiesce, ca cu bucuria sufletesca se onoram amintirea aretarii in lume a Mantuitoriului nostru. — In locul antifonu-

⁴⁾ Cantarea acesta, desi provine chiar in liturgi'a lui Iacovu si in a lui Marcu, este unu adausu mai tardiu. Compunetoriul ei se fie imperatul bizantinu Iustinianu celu mare. Elu a compusu imnul acesta, ca se se cante in timpul liturgiei la sterpitu eresul nestorianu. (Goaru l. c. p. 124.)

⁵⁾ Cantarea antifonica s'a introdusu — cum ne marturisesce Socrates (h. e. L. VI. c. 8) — in servitiul dumnediescu de catra s. Ignatiu. Aplecarea cantarii acesteia la psalmii lui Davidu se eserie indecomun calugerilor siriaci, Flavianu si Diodoru (Vedi: Theodoretus, Hist. eccl. L. 2. c. 24).

⁶⁾ Antifoanele se impartiescu in trei parti in onorea s. treimi. (Simeonu Tesalonich. c. 48.)

lui acestuia se canta duminec'a si la unele serbatori fericirile. Aceste sunt versuri din cuventarea lui Isus asia numita munténa, si se numescu asia, de óre-ce incepu cu cuventul „fericiti“ (*Μακαρισμοί*). In ele se cuprindu cele 9 virtuti evangelice, cari i-lu conducu pre omu la deplinitate morala si pentru cari virtuti a promis Mantuitoriului recompensa cea mai mare. De óre-ce fericirile, cari reprezenta in biserica timpul predicarii lui Christosu, se repórta la onórea si marirea santului dilei, se impreuna cu troparie⁷⁾ din canonul santului, demonstrandu cu acésta, ca santii lui Dumnedieu numai cu observare strinsa a invetiaturei lui Christosu au ajunsu a fi glorificati.

In timpul cantarii fericirilor seau a antifonului alu treila citesce preotul cu vóce submisa rugaciunea: „Cela-ce ne-ai daruitu nóue aceste rugaciuni...“ in care 'l róga pre Domnul, ca se ne daruiesca nóue darul cunoscintiei adeverului si viét'ia de veci. Când vinu cantaretii la „Marire“, preotul si diaconul se inchina inaintea s. mese si fa cu intrarea cea mica. Originea acestei intrari e urmatória: In biserica cea vechia in regula se aflau dóue camere seau firide, cari se chiamau *παστοφόρια*⁸⁾ si din care un'a erá in partea cea drépta, éra alt'a in cea stanga a altariului. In cea din partea drépta, care se numia *σκευοφυλάκιον* seau *διακονικόν*, se tineau vestmintele, cartile, vasele si alte lucruri sante, in cea din stâng'a, care se numia *πρόθεσις*, se depuneau sacrificiele poporului.⁹⁾ La plinirea s. liturgie, apropiardu-se timpul cetirii s. scripture diaconii, mergendu in vestmentariu si luandu de acolo santele carti, éra mai alesu s. evangelia, le aduceau in adunarea fratilor, la cititu dintr'insele. Din aducerea acésta s'a formatu cu timpul rital intrarii celei mici de astadi, care acuma de timpuriu a luat si insemnari simbolice. Dupa s. German insamna intrarea cea mica aretarea fiului Dumnedieu si venirea lui in lume, la predicatu evangeliei.

Ritul intrarii cu evangelia e urmatoriul: Luand preotul de pe s. masa evangelia, o da diaconului

⁷⁾ Cuventul *τροπάρων* i-lu explica teologii in felu-ritu modu. Unii i-l deducu dela *τρόπος*, modu, modul de vietuitu, icóne de viét'ia fiindu dupa acestia tropariul o cantare, care arata icóna vietiei santului; altii dela *τροπαίος*, trofea seau semnu de invingere, de óre ce tropariul anuntia invingerea unui santu seau solemnitatea serbatorii. Unii deducu cuventul dela *τρόπος*, tropu seau intrebuintiarea cuvéntului in intielesu impropriu, sustienendu, cum-ca acésta intrebuintiare fóрте adese-ori se afla in troparie, asemenandu-se santii cu stelele, cu ramurile arborelui, etc.; altii éra-si dela *τρέπομαι*, a schimba, cáci tropariele se canta pe schimbate la amendóue pultele. Se mai deduce cuventul acesta dela *τρέπω*, intorcu' cáci in cantarea troparielor se întórce versul cantaretilor dupa óre-cari tonuri si modele cunoscute.

⁸⁾ Const. ap. L. VIII. c. 13.

⁹⁾ Asem.: Joh. Lüft „Liturgik“ II. B. Mainz 1847 pag. 681 si Binterim I. c. IV. B. I. Th. pag. 138.

si incungiurandu amendoi s. masa, esu pe usia de catra média-nópte, mergendu inaintea lor ipodiaconii cu luminarele aprinse.¹⁰⁾ Vinindu in mijlocul bisericeii, stau in locul celu indalinatedu si plecandu-si capetele, dice diaconul: „Domnului se ne rugamu“. éra preotal rugaciunea intrarii: „Stapane, Dómnne Dumnedieul nostru...“

Dupa rugaciunea acésta si dupa bine-cuventarea intrarii din partea preotului, da diaconul evangelia preotului se o sarute. Sarutarea acésta insamna onórea aretata lui Isusu Christosu, carele se inchipuesce aice prin evangelia si este unu semnu de multiamita, care se da lui Isusu, pentru-ca ni-a descoperitu voia lui Dumnedieu. Finindu chorul cantarea ultimului tropariu, diaconul pasiesce inaintea preotului pana la usiile imperatesci si radicandu aice evangelia, dice: *Σοφία, ὁρθοί*. Cu cuventul *σοφία* i-i face diaconul pre cei de fatia luatori a minte, cum-ca in s. evangelia se afla intielepciunea cea adeverata, éra cu „*ὁρθοί*“ i-i indémna, ca se steie dreptu si cuviinciosu, cu inima deschisa si cu cugetu curat, se asculte cu luare aminte si cu evlavia cele-ce se petrecu la s. liturgia. VEDIENDU crestinii s. evangelia, i-si aduc aminte de Isusu Christosu, carele a venitu in lume, s'a aretatu si a fostu marturisitu de parintele celu cerescu, de acela ce a disu, ca toti angerii se i-se inchine lui (Evr. 1, 6). Dreptu aceea si canta ei: „Veniti se ne inchinam si se cadem...“, dandu santei evangelie aceea-si inchinare, ce i-se cuvine lui Isus. Dupa intrarea cu s. evangelia si pusul ei pe s. masa chorul canta tropariele, cari ni infatisiaza exemple viie din vét'ia santilor, in cari s'a realizatu invetiatur'a lui Christos, indemnandu-ne a le urmá.

4. Trisagiul si cetirea s. scripture.

Dupa intrare plecandu-si diaconul capul si tienendu orariulu cu trei degete in sus, dice catra preotu: „Bine-cuventa, stapane timpul intretitu santei cantari“ si dupa ce-lu bine-cuventa preotul si dice ecfonisul: „Ca sant esti Dumnedieul nostru...“ se apropiia de usile imperatesci si aretandu cu orariulu la icón'a lui Isusu Christosu, dice: „Dómnne mantuiesce pre bine-credinciosii si ne audi pre noi“, si intorcendu-se apoi catra poporu, dice in audiul tuturor: „si in vecii vecilor“, inchiaiandu cu cuvintele aceste ecfonisul

¹⁰⁾ Aprinsul luminelor la servitiul dumnedieescu si intrebuintiarea lor la unele actiuni ale liturgiei e o datina fóрте vechia a bisericeii crestine. Intrebuintiarea lor nu erá numai o urmare a necesitatii, adunandu-se adeca credinciosii pe timpul persecutiunilor in cripte intunecate, ci totdeun'a si unu simbolu alu acelei lumine, care ni-s'a aretatu in Isusu Christosu. Asemen: Ioannes Chrysostom 4 de peccat.; Hieronymus, adv. Vigilantium.

preotului. Poporul respunde „A m i n u“ si marturisesce credinti'a in s. treime, cantandu trisagiul,¹¹⁾ cântarea cea sublîma ingerésca a prémarii lui Dumnedieu. Cântarea acésta ne arata, ca ingerii si ómenii fac o biserică si ca Dumnedieu se prémăresce in acela-si modu de unii ca si de sltii. Trisagiul se repetesce adese-ori, pentru-ca serafimii cânta neincetatu : Santu, santu, santu... Dupa-ce li-au cântatu cântaretii de trei ori, adaugu : Marire Tata lui... spre a insemná, ca imnul acesta se inaltea intru marirea lui Dumnedieu celui in trei fetie.

In timpul cântarii trisagiului dice preotul rugaciunea : „D u m n e d i e u l c e l s a n t , c a r a l e i n s â n t i¹²⁾...“ in care se róga, ca Domnul sa ieie dela nevrednicii sei servi cântarea cea intreitu santa, se le erte totu pecatul, sântindu-le sufletele si corpurile. Dupa rugaciunea acésta dice si preotul impreuna cu diaconul : „S â n t e D u m n e d i e u l e...“ facendu amendoi trei inchinaciuni inaintea s. mese. Deci dice diaconul catra preotu : „D e m a n d a , D ó m n e ,“ anuntiandu astufeliu timpul de mersu la scaunul celu de susu, éra preotul pasindu catra sintronu, dice : „B i n e - c u v e n t a t u e s t e c e l u c e v i n e i n t r u n u m e l e D o m n u l u i ,“ prin cari cuvinte Christosu celu promis in predicarile prorocilor la antifóne, celu aretatu lumii prin solemna intrarea cu evangelia si cunoscutu in urma in imnul celu intreitu santu, se anuntia acuma cá imperatu, mergendu la luat in posesiune imperati'a sa. Deci dice diaconul catra preotu : „B i n e - c u v e n t a , s t a p â n e , s c a u n u l c e l u d e s u s u¹³⁾

¹¹⁾ Imnul : „Sante Dumnedieule... se numesce trisagiul, pentru-ca cuventul $\alpha\gamma\omicron\varsigma$ provine de 3 ori in elu (can. 81 sinod. trulanu). Acésta cantare dupa origine nu-i decât ua compusetiune din cantarea serafimica, care a audit-o prorocul Isaia (6, 3), din cuvintele prorocului Davidu : „Insetat-a sufletul meu spre Dumnedieu celu tare, Dumnedieu celu viu (ps. 41.) adeca fara de mórte, si din cuvintele : „Miluiesce-ne pre noi“, cari decurgu din firea referintiei ómenilor catra Dumnediu. Desi imnul acesta samena se fie fostu cunoscutu in biserică acuma pe timpul lui Vasile (vedi : biografi'a lui Vasile, ascrisa lui Amfilochiu), totu-si intrebuintiarea lui generela datéda de abia din mijlocul seculului V.

¹²⁾ Rugaciunea acésta ca si trisagiul e unu adausu mai tardiu la liturgia nóstra. Originea celui din urma se fie urmatória : Pe timpul imperatului Teodosiu II. (celui micu) érá in Constantinopole unu cutremuru mare de pamentu. Cetatienii, inspaimântandu-se tare, au esitu la câmpu versandu rugaciuni impreuna cu imperatul Teodosiu si cu patriarchul Proclu. De odata s'ar fi rapitu unu copilu, dintre cei-ce se rugáu, in aeru si ar fi auditu acolo vóce dumnedieésca, care-i dicea ca poporul se se róge astfeliu : „Sânte Dumnedieule, sânte Tare, sânte Fara de mórte miluiesce-ne.“ Urmându poporul demândului acestuia, ar fi incetatu cutremurul. De atunci s'ar fi introdusu trisagiul in servitiul dumnedieescu si s'a numitu cântare ingerésca.

¹³⁾ Indemnarea acésta a diaconului precum si binecuentarea preotului o aflamu in editiunea lui Goar, la Daniel lipsesce ea.

si preotul, bine-cuventandu, dice : „B i n e - c u v e n t a t u e s t i p e s c a u n u l m a r i r i i t a l e , c e l a - c e s i e d i p r e c h e r u v i m i . . .“

Dupa-ce gatescu cântaretii trisagiul, diaconul ese inaintea sântalor, usie si dice „Se luamu aminte,“ desceptându-i cu cuvintele aceste pre cei de fatia a fi cu luare aminte. Deci dându preotul bine-cuventarea cu cuvintele „P a c e t u t u r o r“¹⁴⁾ si dicend diaconul „I n t i e l e p c i u n e“, incede lectorul : Alleluia. Unu psalmu alu lui Davidu. Dupa aceea dice diaconul inca de dóue ori „S e l u a m u a m i n t e“, éra lectorul canta dupa prima indemnare prochimenul apostolului adeca unu seau mai multe versuri din psalmi, cari se referescu la mantuirea nóstra si stau in óre si care legatura, cu cele ce se cetescu in apostolu, éra dupa a dou'a indemnare incede cu inasa-si cetirea apostolului. Dupa cetirea acésta dice preotul „P a c e t i e“, diaconul „I n t i e l e p c i u n e“ éra lectorul canta „A l l e l u i a“, cu care cantare i-lu prémăresce pre Isusu, carele curendu are se ni anuntie invetiaturile sale cuprinse in evangelia. Când se cânta alleluia, diaconul tamaiaza sant'a masa, tot altariul si pe preotu, inchipuindu prin tamaierea acésta acelu charu, cu care s'a implutu lumea prin predicarea cuventului dumnedieescu din partea apostolilor. Preotul in acela-si timpu cauta se se dispuna insusi cât si tóta adunarea la cetitul s. evangelié, ce are a urmá. Sciindu puterea cea minunata a rugaciunii bisericesci, l-róga pre Domnul, ca se deschide ochii gandului nostru la intielesu evangelia, se puia in noi reverintia fatia de preceptele sale, ca calcandu tóte poftetele se petrecemu viéti'a spirituala. Gatindu diaconul tamaierea, vine catra preotu si tienendu orariul impreuna cu s. evangelia, cere binecuventarea pentru sine, cel ce are se anuntie evangeli'a, sciindu pré bine, ca fara ajutoriul de sus nu e in stare se-si faca cu demnitate servitiul. Binecuventandu-lu preotul cu cuvintele : D u m n e d i e u p e n t r u r u g a c i u n i l e s â n t u l u i , m a r i t u l u i a p o s t o l u s i e v a n g e l i s t u . . . ese apoi prin sântele usie si standu pe a m v o n u , cetesce dupa formulele introducetórie : C u i n t i e l e p c i u n e , d r e p t i . . . P a c e t u

¹⁴⁾ Acésta formula de rugaciune, luata parté din usul celu de tóte dilele alu Iudeilor parte din s. scriptura, este in usu generalu la servitiile d-dieiesci din timpurile stravechie. Pacea in s. scriptura, se puna in reportu cu viétiá crestina, se insamna cá unu dintre cele mai pretióse bunuri spirituale si chiaru de Isusu se promite ca urmare a operei sale. Cu acésta pace ii saluta deci preotul pre cei credinciosi, acésta pace doresce elu sè se pogóre — in timpul liturgiei — in inimele lor, si credinciosii dorescu acésta pace si preotului in responsul : „Si spiritului teu.“ Cuvintele se paru se fie luate din epistola s. apostolu Paulu catra Galateni (6, 18) si a II. catra Timoteiu (4, 22). S. Ioanu Chrisostomu dice de acésta formula : „Precum se róga preotul pentru poporu, asia si poporul se róga pentru preotu ; caci numai acésta si nemica alta voiescu se dica cuvintele : „Si spiritului teu.“ (omil, 18 la ep. II. e. Corint.)

turor... Dela (cutarele) a sântei... santa evangelia. Când ese diaconul cu s. evangelia, i-i mergu înainte doi ipodiaconi cu luminările aprinse. Aceste luminari ardu cât timpu duréza cetitul, spre a insemná lumina adevérului evangelicu, care a strabatutu intunericul, in carele se aflau ómenii înainte de venirea lui Isusu si care luminédia si astadi sufletele nóstre. Dupa cetitul s. evangelia adeca a unei taiature seau pericope, lu-intimpina preotul pe diaconu lángha s. usie cu cuvintele: „Pace tie, celuice bine-anunti,“ si luandu dela elu s. evangelia, o pune pe masa, éra diaconul se întórce la locul seu.

(Va urmá.)

D I V E R S E.

* *Parastas.* Duminec'a trecuta s'a oficiat in biseric'a catedrala din Arad parastas solemn, pentru odihn'a sufletului fericitului Archiepiscop si Metropolit Andreiu Baron de Siagun'a.

* *Multiamita publica.* Subscrisul — in numele comitetului parochial din comun'a Cherechiu — mi-implinesc o detorintia, când si pre acésta cale, vin a esprimá cea mai caldurósa multiamita si recunoscintia evlaviosei crestine: Alca Lipovanu nasc. Marja; condusa de sêmtiul seu de pietate crestinesca la indemnul parintelui Teodoru Stanu a contribuit cu denariul seu la infrumsetiarea santei nóstre biserici; prin procurarea alor 2 sfesnice mari inaintea iconostasului in pretiu de 90 fl. v. a. De asemenea me semtu indetorat a esprima caldurósa multiamita si recunoscintia si urmatorilor evlaviosi crestini; cari tot la initiativ'a si sfatul par. Teodoru Stanu, au binevoit a contribui — dupa potintia — din avutul lor; la procurarea unui candelabru; si anume; Sinesiu Sasu, Florianu Laza. Nicolae Marisu. Teodoru Laza. Nicolae Laza. Georgiu Budisanu si Teodoru Stanu câte 5—5 fl. v. a. Vasilie Stoica 2 fl, Sofroniu Micoroiu, Sofia Micoroiu, Nicolae Ardeleanu, Nicolae Comlosanu, Stefanu Holteanu, Teodoru Marisiu sen., Teodoru Marisiu iun., Ioanu Rosiu, Nicolae Barbutiu, Flóre Fluerasiu, Teodoru Ardeleanu, Ioanu Polisiu, Ioanu Marisiu, Ignatiu Blago, Ioanu Sasu, Nicolae Marja, Vasilie Laza, Petru Popa, Floria Stanu, Nicolae Buda, Marianu Stanu, Michaiu Iuhasu, Flóre Mëndra. Aureliu Târdiu, Remus Bortosiu si Ioanu Micoroiu câte 1 fl. Ónea Sieranu, Georgiu Bradu, Teodoru Rosiu, Maria Lipovanu, Marta Polisiu, Petru Sieranu, Ilie Clómba, Georgiu Blago si Ghica Budisanu câte 50 cr. Nicolae Laza, Ignatiu Laza 40 cr. Ecatarina Micoroiu, Nicolae Ardeleanu iun., Teodoru Crisianu, Ioanu Munteanu, Avramu Damsia, Simionu Mercea, Avramu Mercea si Teodoru Cicifaru câte 20 cr., Lajos Klampeczki, Vasiliu Nica si Ioanu Gurbanu câte 10 cr. v. a. — Dumnedieu, se-le resplatésca cu imbelsugare denariulu jertfitu pe altariul Domnului.

Tot de odata mi tien de o placuta detorintia; când — in numele comitetului nostru parochial — vin a es-

prima si pre acésta cale cea mai ferbinte multiamita Reverendism. D-nu protosinzel Augustin Hamsea, carele la rogarea si espres'a dorintia a credinciosilor nostrii; a bine voit a participá la actul sântirei bisericei nóstre; precum si membrilor corului vocal, al tenerimei dela semineriul diecesan din Arad, cari cu ocasiunea sântirei bisericei au cantat cantările liturgice spre deplina multiamire a credintiosilor.

Ddiu se-le resplatésca jertfa adusa pre altariul Domnului!

Cherechiu, la 2 Decemvrie v. 1892.

Ioanu Micoroiu,
not. com. par.

C o n c u r s e.

Pentru deplinirea parochiei vacante din comun'a **Ohaba-Serbésca**, protopresviteratul Lipovei, prin acésta se escrie concurs cu termin de 30 de zile dela prim'a publicare.

Emolumintele impreunate cu acésta parochia sunt:

1. Una sessiune parochiala de 30 iugere, parte pament aratoriu, parte fenatiu, cu un venit anual de 250 fl.
2. Birul si stol'a usuata computeate in venit mediu anual 240 fl.
- 3) Un platiu parochial cu un venit-anual de 10 fl. Laolalta un venit anual sigur de 500 fl. v. a.

Recursele ajustate conform prescrielor stat. org. si adresate comitetului parochial din Ohaba-Serbésca, se se tramita subscrisului protopresbiter in B.-Lippa, pana la terminul, susindicat, avënd recurrentii indetorirea, de a-se presenta in s'ta biserică din Ohaba serbésca spre a-si arata desteritatea in cele rituale.

Ohaba serbésca 29. Novembrie st. v. 1892.

Comitetul parochial.

In contielegere cu mine: VOICU HAMSEA, m. p. protopresbiter.

—□—

Pentru ocuparea postului invetiatoresc dela scól'a II-a gi. rom. din comun'a **Tautiu**, se escrie concurs cu terminu de alegere pe 13/25 Decemvre a. c.

Emolumintele sunt in bani gat'a 300 fl. v. a. diurna la conferint'a invetiatoresca 15 fl., scripturistica 8 fl., pentru curatoratu 8 fl., si 7 stangeni de lemne din care are a-se incaldi si sal'a de invetiament, cuartiru liberu cu gradina de legumi.

Dela recurrentii se pretinde, ca la recursul loru, se fie adnesat: Estras de botez, atestat de moralitate, testimoniu de cualificatiune atât din limb'a romána cât si din cea magiara si adresat catra on. com. parochial din Tautiu, trimis Pré On. Domn Acsentiu Chirila preot si inspector cercual de scóle in Silingyia comitatul Aradului, cel mult pana cu 3 zile ante de alegere.

Adaugendu si aceia ca au a-se presenta si la sant'a biserica in vre-o Dumineca seu serbatóre, spre a-si areta desteritatea in cânt si tipic.

Tautiu, la 21 Noemvre st. v. 1892.

Ioanu Birau, m. p.

pres. com. par.

Teodoru Laz'a, m. p.

not. com. par.

In contielegere cu mine: ACSENTIU CHIRILA, m. p. insp. cer. de scóle.

—□—